

H

H - ôsme písmeno *latinskej abecedy*, vyvinulo sa z *gréckeho písmena eta* (Η, η)

H (písmeno)

Morse

Braille

Námorná vlajka

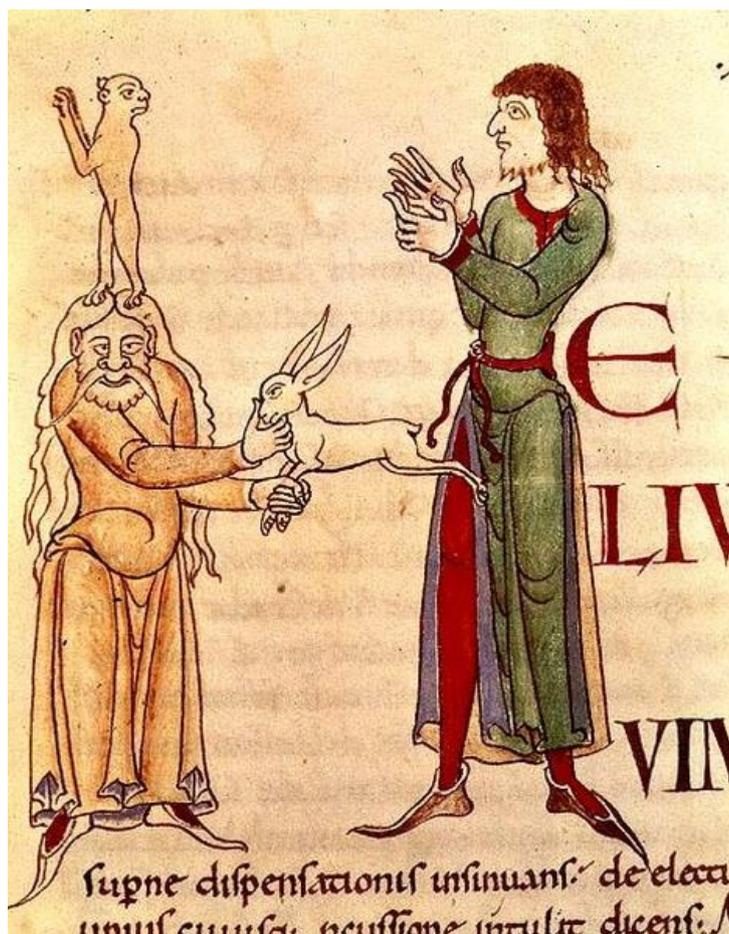
Semafor

Prsty

<https://sk.wikipedia.org/wiki/H>

<https://www.google.sk/search?q=initials+letter+H&espv=2&biw=1845&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjedjs8c3OAhVFvhQKHVn1D3YQsAQIGQ>

Iniciála H s dvoma kúzelníkmi (Morality ku Knihe Jóbovej od pápeža Gregora Veľkého, burgundská škola, 12.st.)

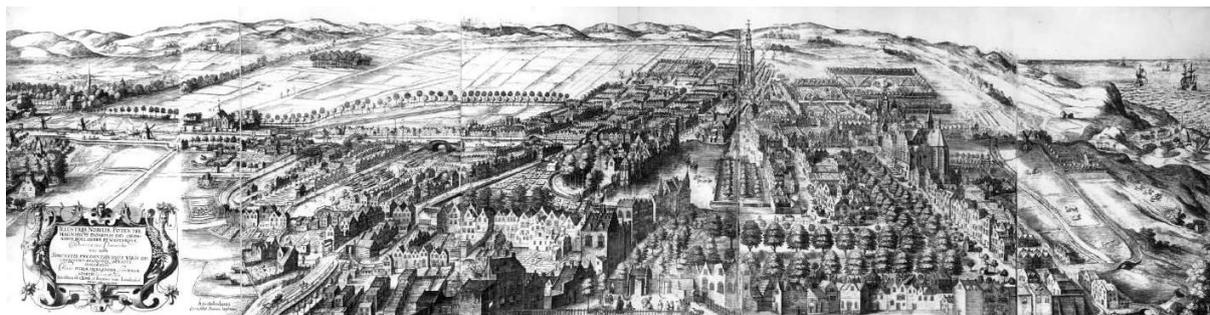

H. Holbein: Iniciála písmena H (Abeceda Tanec smrti, 1523)

haab - mayský občiansky kalendár; pozri *kalendár mayský, tzolkin*

Haag - pozri *haagská škola, Holandsko*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Haag>

Jan van Londerseel a Nicolaes de Clerck: Vtáčí pohľad na Haag a Scheveningen, (rytina, 1614)

Malý pohľad na Haag (od severozápadu; titulná strana Beschryvinge van 's-Gravenhage, 1700)

S. van Beest: Príchod moskovského posolstva do Haagu 4.novembra 1631 (17.s.)

haagská škola - v úzkom význame holandská maliarska škola 17.storočia; pozri *holandské maliarstvo*

http://www.cojeco.cz/index.php?detail=1&id_desc=65282

haagskí členovia cechu sv. Lukáša - pozri *A. P. van de Venne, J. van Haensbergen*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Members_of_The_Hague_Guild_of_Saint_Luke

A

Barend Appelman
Jacques Aveda

B

Bartholomeus van Bassen
Frans Beeldemaker
Jan de Bisschop
Benjamin Samuel Bolomey
Boterwaag
Jan Hendrik Brandon
Adam van Breen

C

Hendrik Carré II
Jacques de Claeuw
Confrerie Pictura
Alexander Cooper
Christiaan van Couwenbergh
Pierre Frédéric de la Croix

D

Dirck Dalens Staršieho
Johan Danckerts
Willem van Diest
Philip van Dijk
Jacob van der Does
Willem Doudijns
Robbert Duval (1639-1732)
Isaac van Duynen

F

Isaac Lodewijk la Fargue van Nieuwland
Jacob Elias la Fargue
Karel la Fargue
Jan Baptist van Fornenburgh

G

Johannes Glauber
Johan Graham
Pieter Anthonisz. van Groenewegen

H

Joris van der Haagen
Johannes van Haensbergen
Adriaen Hanneman
Daniël Haringh
Romeyn de Hooghe
Pieter van der Hulst
Jean Humbert (maliar)

K

Catharina van Knibbergen
François van Knibbergen

L

Jan Willemsz Lapp
Dirck van der Lisse

M

Dirk Maas
Michiel Jansz. Van Mierevelt
Daniel Mijtsen Younger
Pieter Moninckx
Hendrick Munniks
Johannes Mytens

N

Jan Nagel (maliar)
Pieter Nason
Caspar Netscher

P

Isaac Paling
Johannes Huibert Prins

R

Arnold van Ravesteyn
Jan Antonisz. van Ravesteyn
Coenraet Roepel
Margaretha Roosenboom
Rachel Ruysch
Pieter van Jansz Ruyven

S

Aert Schouman
Theodor van der Schuer
Johan Starrenberg
Jan Stölker
Claes Isaacs Swaenenburg

T

Augustinus Terwesten

U

Moses van Uyttenbroeck

V

Jacques Vaillant (maliar)
Werner van den Valckert
Adriaen van de Venne
Herman Verelst
Pieter Hermansz Verelst
Simon Pietersz Verelst
Mattheus Verheyden
Carel Borchart Voet
Johannes Vollevens
Johannes Vollevens II
Abraham de Vries (maliar)

W

Nicolaes Willingh

haagskí umelci - pozri *S. van Beest, P. G. van Os, A. de Vries*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Artists_from_The_Hague

Haarlem Cornelis van - (†1638); celým menom *Cornelissoon Cornelis van Haarlem*; maliar a kresliar *zlatého veku holandského maliarstva*; bol jedným z popredných severných *manieristických* umelcov v Holandsku a ako portrétista bol dôležitým predchodcom *Fransa Hals*a; pozri *holandskí maliari zlatého veku; doelen stukken*

http://en.wikipedia.org/wiki/Cornelis_van_Haarlem

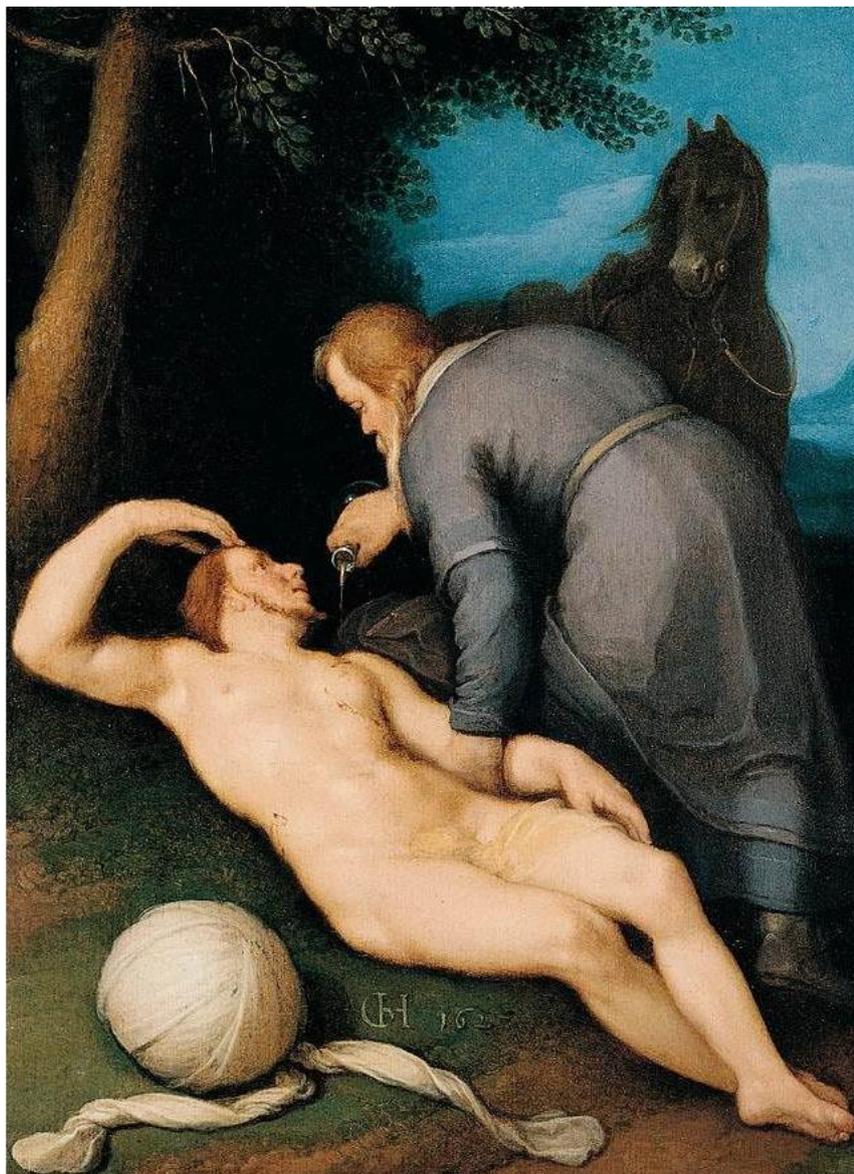
<http://www.wga.hu/frames-e.html?html/c/cornelis/index.html>

C. van Haarlem: Volba medzi mladým a starým (1597)

C. van Haarlem: Blázon so dvomi ženami (1595)

C. van Haarlem: Milosrdný Samaritán (1627)

C. van Haarlem: Krst Krista (16.-17.st.)

C. van Haarlem: Pád Titánov (1588)

R. Savery a C. van Haarlem: Adam and Eve v raji. Pád človeka (1618)

C. van Haarlem: Banket dôstojníkov Spoločnosti svätého Juraja (doelen stukken, 1599)

C. van Haarlem: Zuzana a starci (15.-16.st.)

C. van Haarlem: Pád Ixiona (1588)

C. van Haarlem: Zuzana a starci (1590)

C. van Haarlem: Pád človeka (1592)

C. van Haarlem: Mníška a mních (1591)

C. van Haarlem: Svätá rodina (1590)

C. van Haarlem: Prvá rodina. Noe a jeho rodina (158-1592)

C. van Haarlem: Krst Krista (1588)

C. van Haarlem: Vraždenie neviniatok (1590)

C. van Haarlem: Herkules a Acheloos (1590)

C. van Haarlem: Venuša a Adonis (1614)

C. van Haarlem: Portrét blázna so žltou čiapkou (1596)

C. van Haarlem: Svadba Pelea a Tethis (1593)

Haarlemmertrekvaart - pozri *Harlem, Holandsko*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Haarlemmertrekvaart>

Reinier Zeeman: Haarlem Trekschuiten, Haarlemmertrekvaart, pohľad zo severu (lept a suchá ihla, 1652-1654)

Habakuk - hebr. חֲבַקּוּק / Chavakuk; v *masorétskej* štandardnej hebrejčine חֲבַקּוּק / Ḥavaqquq; v *masorétskej* tiberiadskej hebrejčine חֲבַקּוּק / Ḥāḇaqqûq; gréc. Ἀμβακουμ/Ambakoum – „Objímajúci“ alebo „Záhradná rastlina“ (*Septuaginta*); lat. Abacuc (*Vulgata*); tiež *Habakuk, Chavakkuk*

www: etymológia mena nie je jasná, v hebrejčine sa také meno nevyskytuje; názov možno súvisí s *akadským* khabbaququ“ (názov určitej voňavej rastliny) alebo s koreňom hebrejského חָבַק, ktoré znamená „prijat“

Nový bibl. slovník: hebr. slovo חֲבַקּוּק / chavakuk možno odvodené z koreňa חָבַק / hbk – „objatie“ alebo asýrskeho názvu rastliny hambakuku (bazalka); gréckym prepisom hebr. chavakuk je Ἀμβακουμ/ambakoum – „objímajúci“; pozri *Chavakkuk*

Beliana: jeden z dvanástich starozákonných judských prorokov, tzv. *malých prorokov*; pôsobil v *Jeruzalemskom chráme* v období pred *babylonským zajatím* (okolo 600 pr.Kr.); jeho kniha sa skladá z dvoch častí, z proctva a modlitby sprevádzanej melódiou; v oboch sa obracia proti modloslužbe, najmä proti zlu, ktoré sa pácha na spravodlivých; neprajníkom adresuje hrozby, sľubuje trest podľa ich skutkov; tradícia (neopodstatnená) ho spája s *Danielom* v levskej jame, alebo synom *Šunemanky* (2Kráľov 4,16) alebo strážcom z *Izaiáša* (21,6)

www: Kniha proroka Habakuka (žil v dobe proroka *Jeremiáša*) má len tri kapitoly; ide o zbierku pôvodne na sebe nezávislých celkov, preto je ťažko určiť presnú dobu jej vzniku; časť vznikla pred pádom *Ninive* (612 pr.Kr.), ďalšia časť za vlády kráľa Joakima (609-598 pr.Kr.); kniha redigovaná až v dobe po babylonskom exile (pozri *babylonské zajatie*); jadro jej posolstva opisuje boj boha *Jahve* za svoj národ, jeho víťazstvo a záchodu bezbožných; Abakuk je významný tým, že oveľa viac ako proroci jeho doby zdôrazňuje vieru; tou sa vyznačujú spravodliví (t.j. dodržiavajúci predpisy Zákona); tí budú žiť (vo večnosti) prostredníctvom viery (formulácia prevzatá *apostolom Pavlom*); viera je to, čo odlišuje spravodlivých od bezbožných; Abakuk nevaruje, ani neodsudzuje, ale apeluje na vieru, že Boh v pravý čas pravým spôsobom zasiahne; do tej doby treba mať trepezlivosť a zostať verný; Abakuk tak čiastočne spochybňuje dobový tradičný etický obraz Boha a tvorí predstupeň napr. ku Knihe *Jóbovej*

Baleka v súvislosti s heslom proroci: v umení zobrazovaný s hrncom a krčahom; od *renesancie* zobrazovaný ako nahnevaný holohlavý muž (*Donatello*); zobrazovaný spolu so starozákonným prorokom *Danielom* vo výjavu *jamy levskej*; pozri *biblia, kumránske zvitky*

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/11175103885/in/photostream/>
<https://www.flickr.com/photos/28433765@N07/11175178944/in/photostream/>

Anjel drží Abakuka za vlasy, aby ho zanesol k Danielovi (stredoveký kódex, 1300-1340)

Habakuk a Hospodin (stredoveký kódex)

Donatello: Habakuk (detail, zvonica Duomo vo Florencii)

Daniel v jame levskej a anjel s Habakukom (majolikový tanier)

habanéra - [www: kubánsky ľudový tanec](http://www.kubansky-ludovy-tanec), ktorý sa stal základom pri vzniku *tanga*

habáni - v 16.st. príslušníci sekty novokrstencov (pozri *anabaptizmus*), ktorí sa začali usadzovať na Morave a záp. Slovensku, kde vytvárali samostatné osady s vlastnou cirkevnou, politickou a hospodárskou správou; všestranní remeselníci, známi najmä *keramikou*, ktorej technológia pretrvala až do 17.st.; systém spoločného hospodárstva sa rozpadá koncom 17.st. a v 18.st. habáni odchádzajú cez stredné Slovensko a Gemer do Sedmohradska a Čiernomoria

habánska keramika - slovenský typ *fajanse*, ktorá sa za protireformácie od konca 16.storočia na Morave a neskoršie na Slovensku *habánmi*

habít - mníšky odev; pozri *odev liturgický, sutana; mních*

G. Dou: Pustovník (1664)

Habsburgovci - pozri *kuruci*, *Albertina*, *Tiziano*

hacbrechtt - nemecký strunný *hudobný nástroj*, vyvinutý z *psalteria/žaltára*; cez ozvučnú skriňu natiiahnutých 20 strún, rozzvučiavaný paličkami; obľúbený v 18.storočí; predchodca klavíra a *cimbalu*; pozri *strunné nástroje*

hacienda - dedinská usadlosť, statok; pozri *architektúra*

Hackert Carl Ludwig - (†1796?)

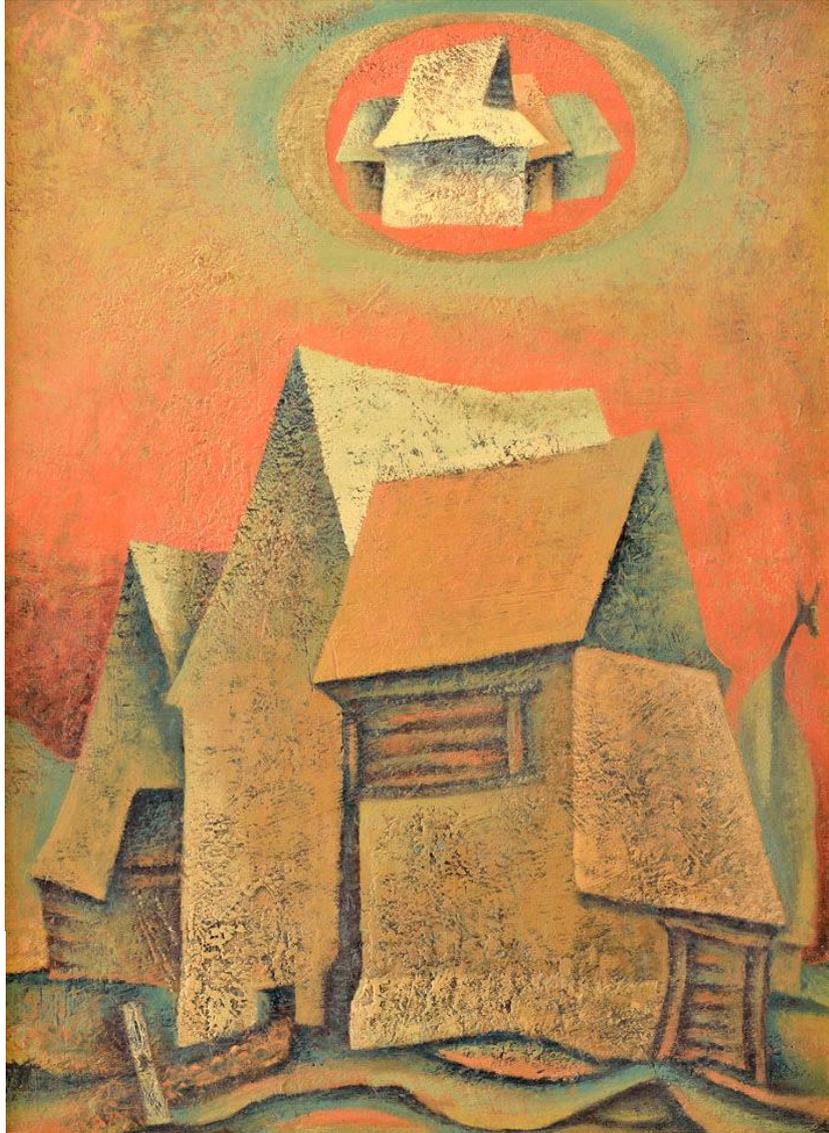
http://www.wga.hu/html_m/h/hackert/index.html

C. L. Hackert: Vue de la Source de l'Arveron

Hačava - pozri *Slovensko*

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Ha%C4%8Dava>

P. Potoček: Hačava. Z dychu spomienky (2007)

*had - lat. serpens; posvätné zviera kultových národov, často aj symbolická súčasť *insígnie* kňaza, mága, šamana; symbol životnej sily *vesmíru*, *nekonečnosti*, *večnosti*, znovu obrodzenia *smrťou*, osvietenia, *múdrosti*, plodivosti (had spájaný so symbolikou *falu*; pozri *symbol plodnosti*, *kult plodnosti*), tvorivosti; z tela hada podľa niektorých verzii vznikli *drahokamy*; naproti tomu (kresťanstvo?) motív zápasu *leva* a hada symbolom víťazstva dobra, rozumu a spravodlivosti (lev) nad zlom, živelnosťou a pudovosťou (had); v *gréckej mytológii* had zasvätený *Aténe*; pozri *pelikán*, *pletenec*; *Thesmofórie*; *Rahab* (Tkáč); *Matka zem* (Baleka); *bažant* (Biedermann); *sluka*, *jež*, *bocian* (Heinz-Mohr); *Ungud*; *boa*; *figura serpentinata*; *Immaculata*

-v súvislosti s heslom *Satan*: v histórii umenia a literatúry bol Satan zobrazovaný rôznymi spôsobmi; podľa populárneho výkladu knihy *Genesis* je Satan stotožňovaný s hadom, ktorý presvedčil *Evu*, aby okúsila zakázané ovocie; tak bol Satan často zobrazovaný ako plaz; v skutočnosti však *Genesis* priamo netvrdí, že by had mal ďalšiu identitu, či už Satana alebo akúkoľvek inú; veľa biblistov tvrdí, že had v *raji* je jednoducho had, schopný hovoriť, argumentovať a pokúšať *Evu*, pretože ako v mnoho iných mýtoch o stvorení sveta to slúži vysvetľovaciemu účelu

- indickej mytológii: veľký *hadí kráľ* - symbol životnej energie, sily zeme a vody; zvinutý had v podobe *mandaly* symbolizoval obrovskú silu malého hadieho tela, lebo chránil stred všetkého, ktorým bola perla múdrosti a poznania; symbol ozdravných síl (dotýka sa zeme a omladzuje sa vyzliekaním kože); symbol tvorivosti (v tejto podobe aj jedna z troch podôb boha *Višnu*); ďalšia podoba hada: *Vrtra/Vitra*; kozmickým hadom bol *Šeša*

- *budhizme*: hádiky pravidelne stočené na hlave *Buddhu* symbolizujúci systém a poriadok; hadie telo mali aj polobožské bytosti *nágovia*; rovnako ako v rímskej mytológii aj v budhizme had symbolom *kozmickej* obnovy a *časového* kolobehu; hady na palici *kaducetu* predstavovali *kundalini* - hadiu silu, t.j. vývojovú a čistú energiu všetkého; had nesený v zobáku *páva*, slnečného symbolu, znamenal temné prírodné sily

- v babylonskej mytológii: v podobe polovičného *draka* a hada, symbol boha *Marduka*, boha *múdrosti*; dvojica hadov ovinutá na palici (pozri *kérykeion/kaducet*) symbolom boha *Ningizzida/Ningišzida* (pozri *mezopotámski bohovia*); s hadmi v rukách zobrazovaná *sumersko-akkadská* bohyňa *Lamaštu*; pozri blízkovýchodného sedemhlavého hada *Lótana*

- v egyptskej mytológii: symbol moci nad životom a *smrťou* (smrteľné uštiknutie); v podobe *urea* atribút niektorých bohov, súčasťou koruny *faraónov*; had ovinutý okolo *lotosového* stvolu symbol *Horného a Dolného Egypta*; slnečný kotúč ovinutý hadom zobrazením *Hóra*; symbol kozmickej obnovy a časového kolobehu (zobrazovaný v podobe hada s hlavou *sokola*)

-v *mínojskom umení* (pozri *krétsko-mykénska kultúra*): *hadie bohyne* alebo kňažky s hadmi; kult hada (symbolika *falu*) spojený s kultom *Matky bohyne*

- v antickej mytológii symbol večnosti *chtonických* božstiev (pozri *grécka mytológia*), sprievodca svetelných bohov (pozri *solárne božstvá*) a heroizovaných mŕtvych; s hadom zobrazovaný *Kronos*, telo *Hekaté* obtočené hadmi, hady na hlave *Medúzy* (chaotické prírodné sily, nad ktorými víťazí *Perseus*, symbol poriadku); z hadej kože *aigis Dia a Atény*; had jedným z *atribútov* Dia; pozri *Proteus*

- rímskej mytológii: had domácim zvieratám s ochrannou funkciou: symbol *lárov, penátov* a *génia loci* (spojenie so zemou, predstava plodivej kontinuity rodu); had aj symbolom zdravia a večnej obnovy (vyzliekanie z kože) > symbol *Asklépia*; symbol kozmickej obnovy a časového kolobehu

-v *mitraizme*: pozri *Kautopes* sprievodca *Mitru*

- v *keltskej mytológii*: pozri *Cernunos/Cornu* (spájaný s návratom mladosti)

-v *dáckom umení*: *zástava* s kovovou hlavou *vlka* predĺžená do tvaru hada

- indiánskej mytológii (*chavínska kultúra*) *jaguári muž* s vlasmi hada; aztécky operený, okridlený had *Quetzalkoatl*, *Hadia žena*, bohyňa zeme *Coatliene* zobrazovaná so suknicou z hadov

- kresťanstve: prehodnotenie pod vplyvom antickej predstavy, že sa had živí prachom zeme > prehltat' prach, blato = byť na ceste do *podsvetia*, byť prekliaty > had symbolom poníženia; symbol temných síl (smrteľná jedovatosť, uhrančivosť pohľadu znehybňujúca obeť); symbol nezvládnuteľnej prírodnej plodivosti (moralistické prehodnotenie plodivosti ako *hriechu*); *ohnivý had* symbolom božieho trestu, železný had dvihnutý na *stĺp* alebo tyč symbolizoval prekonanie zlých prírodných síl zosobnených hadom; symbol nemorálnosti: vyzliekanie z kože, had ako pokušiteľ vo výjave *Adama* a *Evy*, symbol *diabla* (pozri *Luxuria, Rahab*); výjav nepoškvrnenosti počatia *Panny Márie* symbolicky znázornené postavou Márie stojacej na hadovi alebo jeho hlave (obrazový typ *Immaculata*); hadovi významom najbližší *bazilišok*; pozri *Mojžiš, klam; pelikán; Rahab*

Biedermann v súvislosti s heslom *ibis*: v *antike* verili, že ak na hada hodia jediné pierko z ibisa, tým ho zneškodnia

-v súvislosti s heslom *labuť*: labuť vystupuje ako protihráč a nepriateľ *orla* alebo hada, ktorých nezriedka prekoná

-v súvislosti s heslom *bažant*: bažant sa mohol zmeniť na *ustricu* alebo *hada* a stelesňoval takto princíp *jin*

-v spise *Physiologus* sa nachádza zvláštny údaj, že *leopard* (pozri aj *panter*) je „najpriateľskejším zvieratkom zo všetkých, iba hadovi je nepriateľom“

-podľa stredovekých *bestiárov* ak *pavúk* alebo had ochutnajú sliny lačného človeka, okamžite zomrú

-v podobe *emblému* ako *Asklepiova palica* a *kaducet/caduceus/kerykeion* (pozri *Hygeia*, *Sapientia*, *Fortuna*, *Tatenen*)

pozri *Quetzalkoatl*, *ureus*, *Vedžo*; *Apop*, *Kematef*, *Hydria*, *Kerberos*, *Medúza*, *Kekrops*, *Leviatan*, *šejtán*, *Samael*, *Šajtan/Šejtán*, *Satan*, *Týfón/Týfoeus*, *Chimaira/Chiméra*; *aspis*, *salamandra*, *Sabazios*, *Urovos*, *Kautopates*, *hltavec*, *zmija*; *Kadmos*, *Salamander*; *legendárne hady*; *serafín*; *Taranis*; *zombie*; *falos*; *d'atelina*, *pletenec*; *Gudeov pohár*; *oceánske umenie*; *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*; *zvíera*; *nágovia*, *hadí ľudia*, *Manasá*; *Garuda*; *Kautopes*; *monštrá*; *Alah* v *histórii*; *hadie monštrá*, *sila hadia*, *Hadia žena*, *hadie bohyne*, *hadie kamene*, *hadí kráľ*, *hadí ľudia*, *stĺp hadovitý*

Potnika ako Hadia bohyňa (fajáns, antická Kréta)

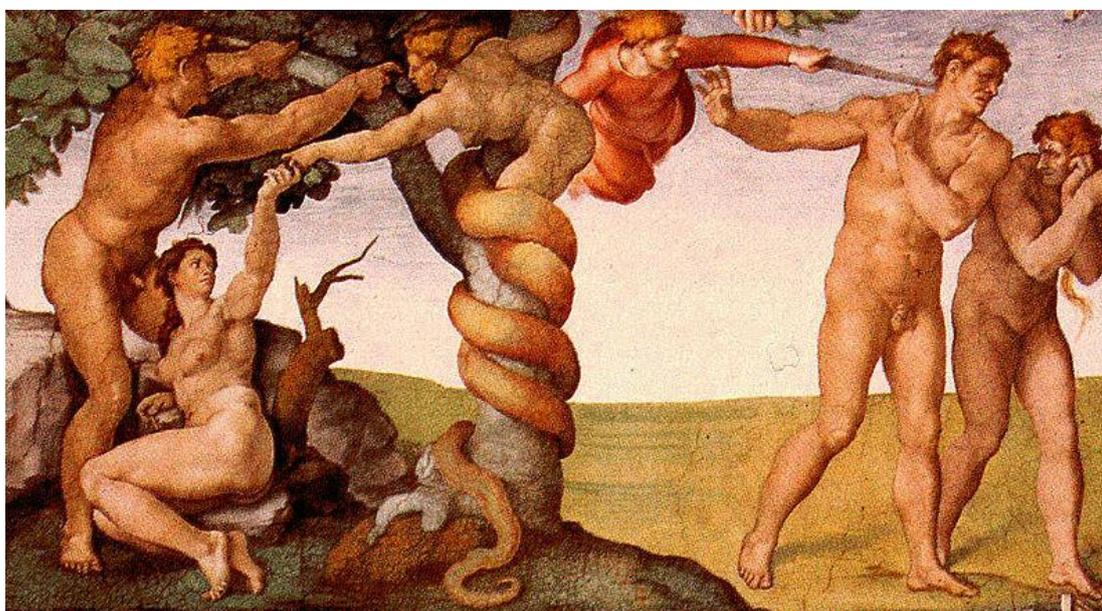
Penát v podobe hada (antická freska)

Hygia (rímska socha, 1.st.)

Monštrum s hadími nohami (Katedrála v Bitonto, Taliansko, 12.-13.st.)
Malý Herkules škrtí hada (rímska antika, 2.st.)

Michelangelo: Pokušenie a Pád (freska Sixtínskej kaplnky, Vatikán, 16.st.)

Kristus stúpajúci po hadoch (slonovinová doska, z Genoels-Elderen, Belgicko, 9.st.)

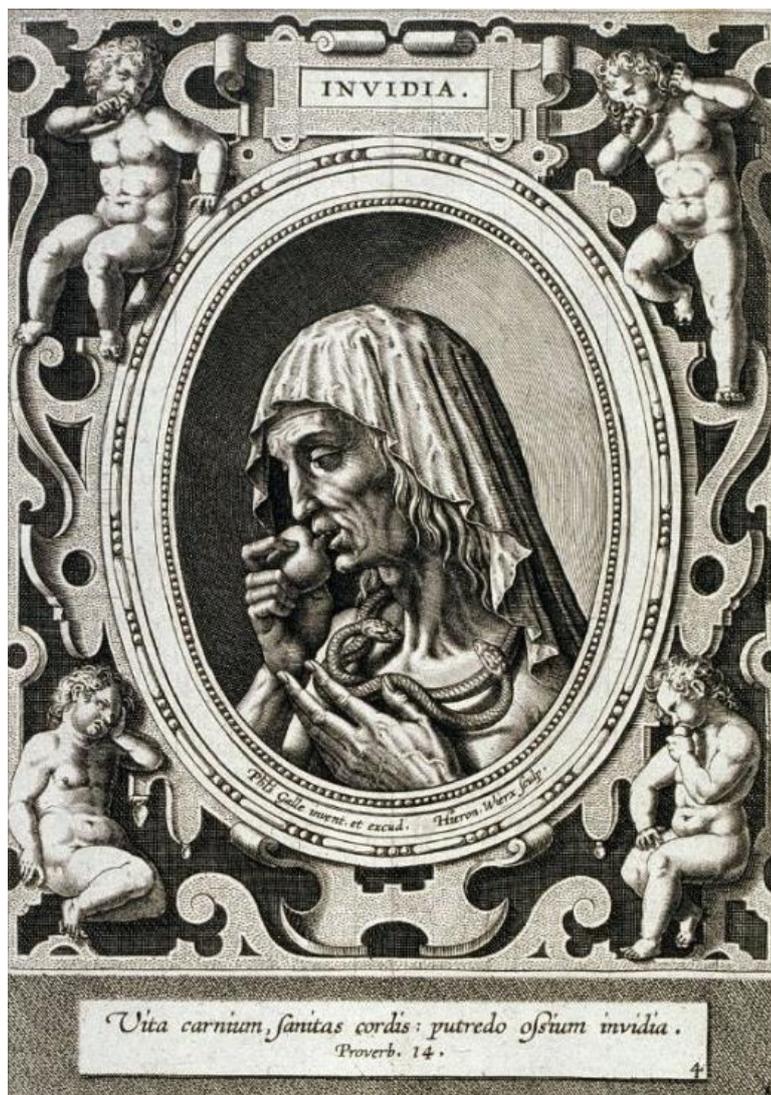

P. di Cosimo: Portrét Simonetty Vespucci (1480)
P. di Cosimo: Sv. Ján Evanjelista (1504)

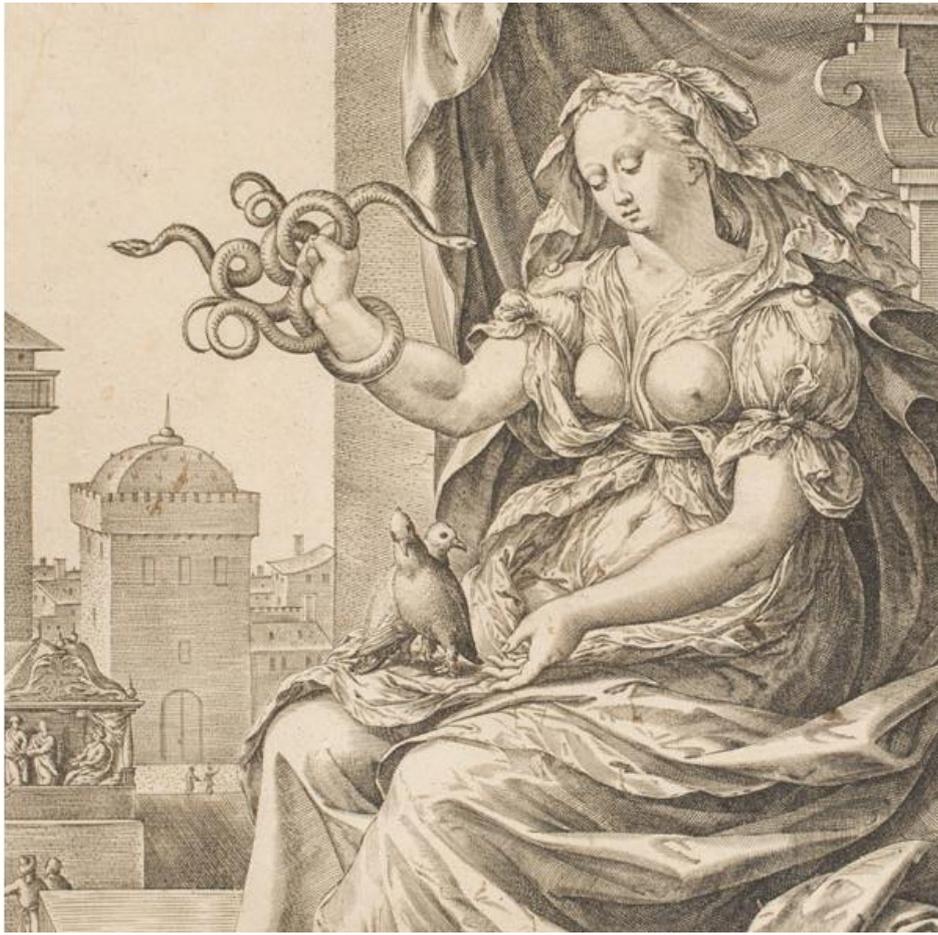

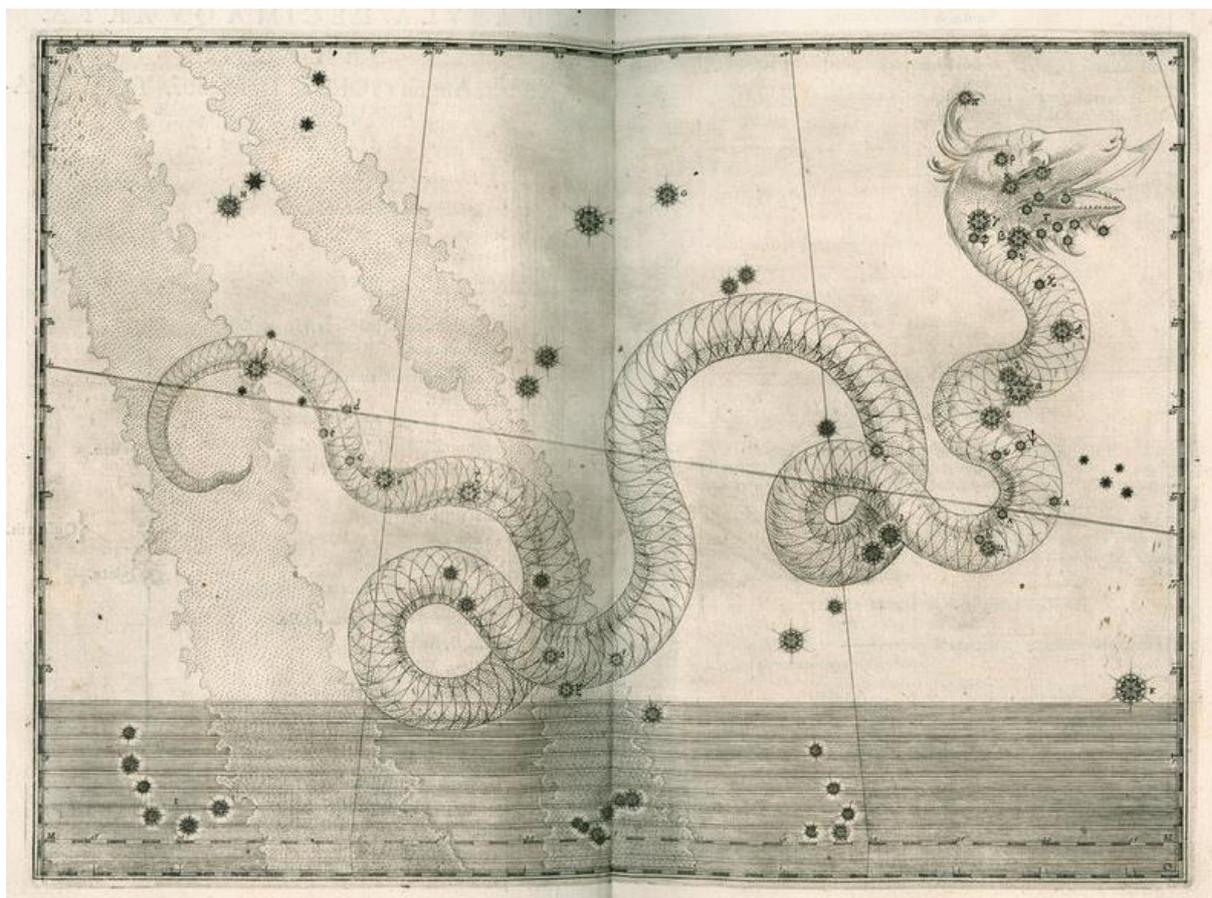
G. Macchietti: Alegória Prudencie (16.st.)

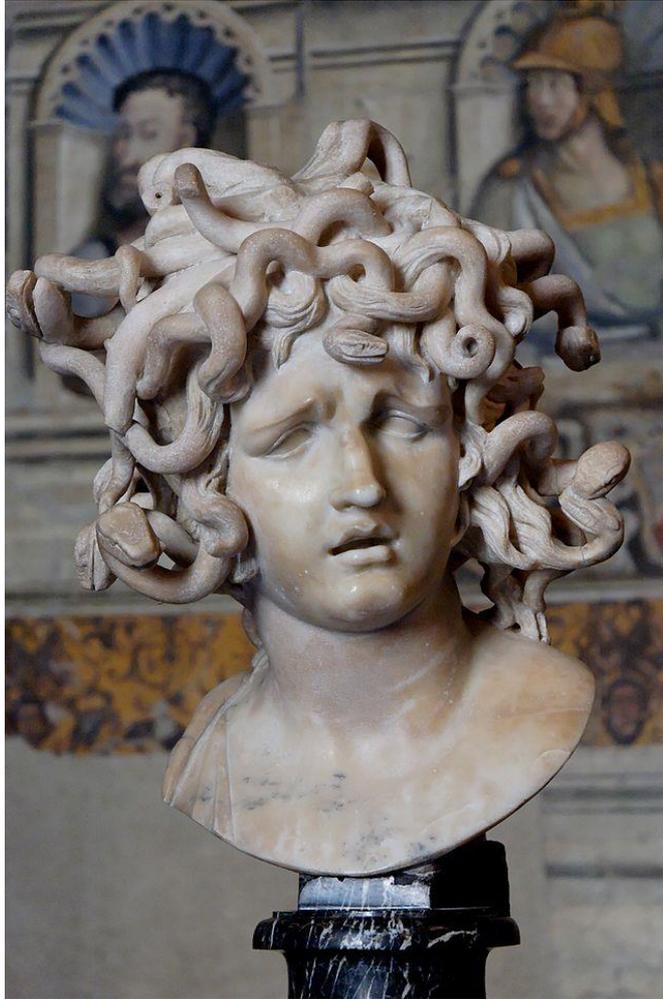
P. Galle: Envidia (rytina z cyklu Sedem smrteľných hriechov, 16.-17.st.)

H. Wierix: Prudentia (detail, 1575)

A. Mair: Súhvezdie Hada (medirytina z Uranometrie od Johanna Bayera, 1603)

G. L. Bernini: Medúza (1630)

O. Marseus van Schrieck: Zátišie s hmyzom a obožživelníkmi (1662)

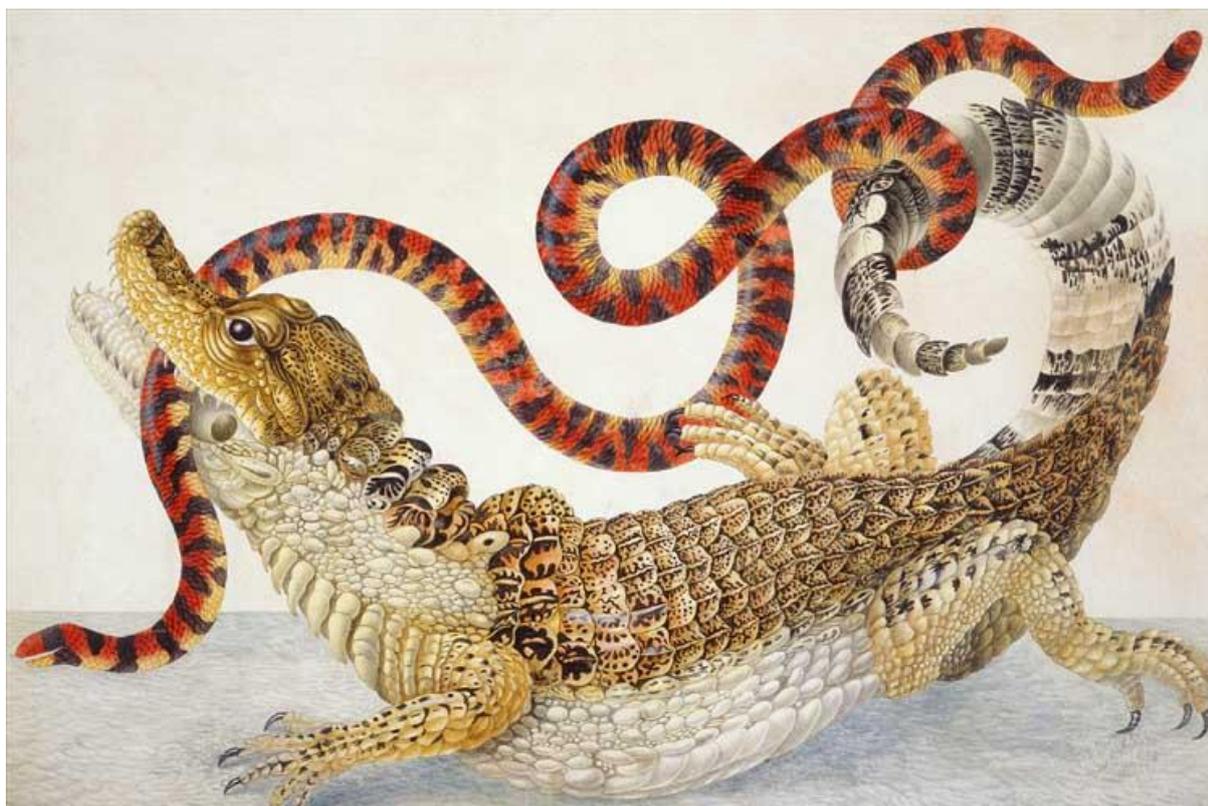
O. Marseus van Schrieck: Rastliny a hmyz (1665)

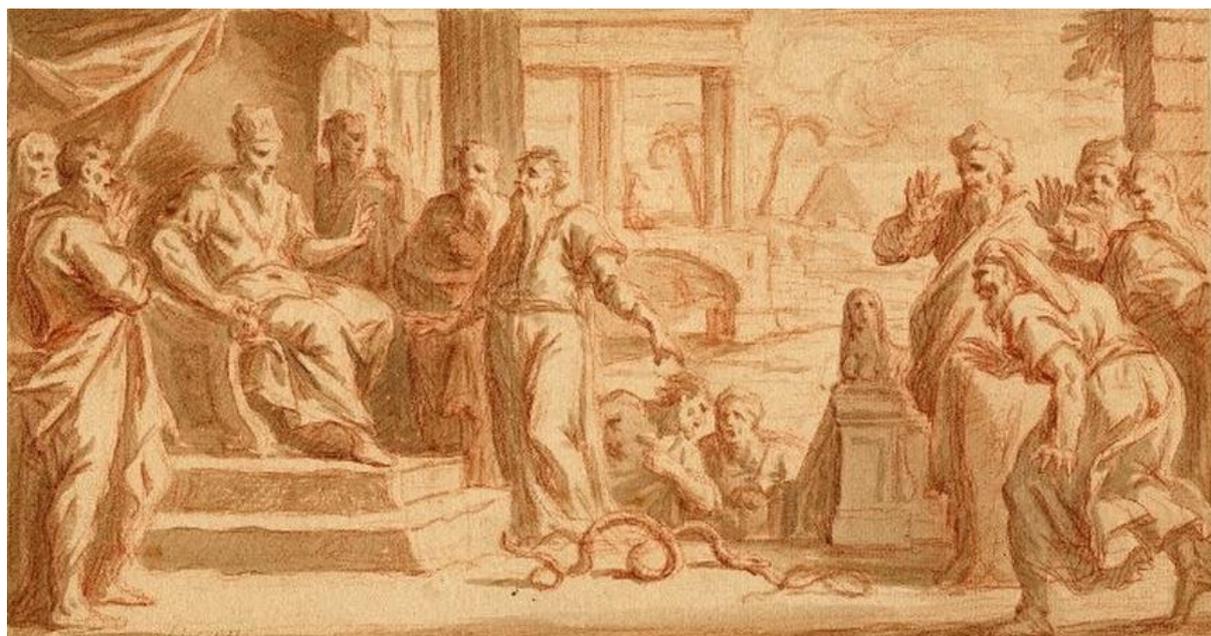
O. Marseus van Schrieck: Hady a motýle v podrastu (1670)

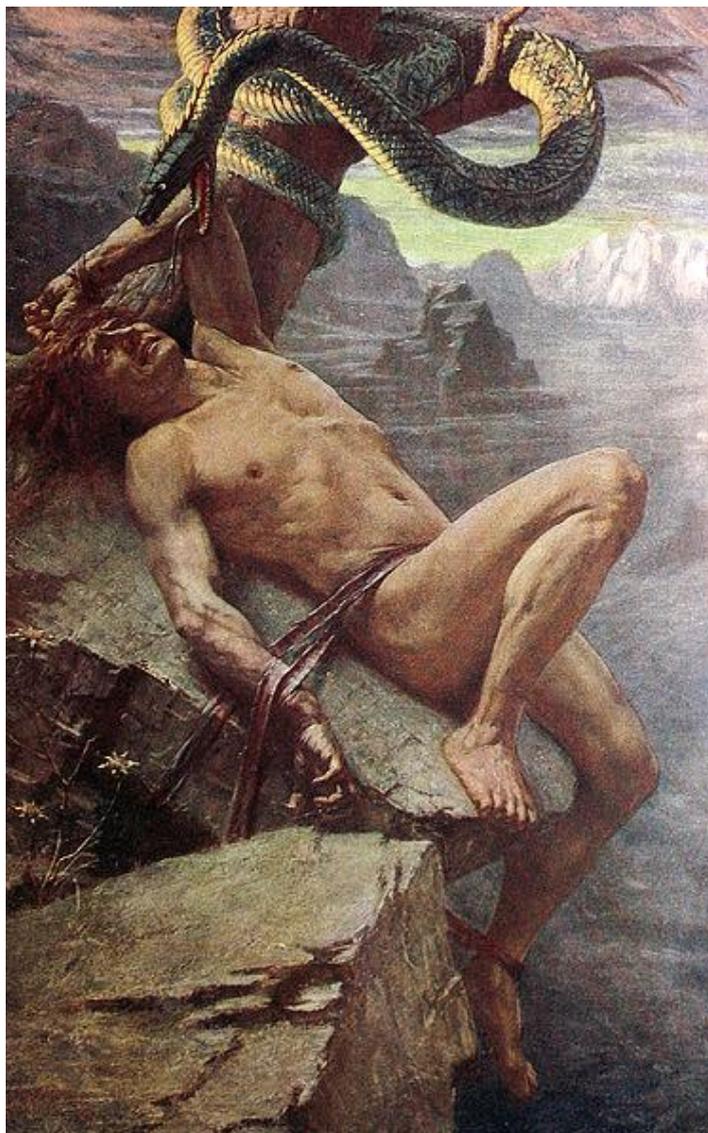
O. Marseus van Schrieck: Zátišie s lesným porastom (1666)

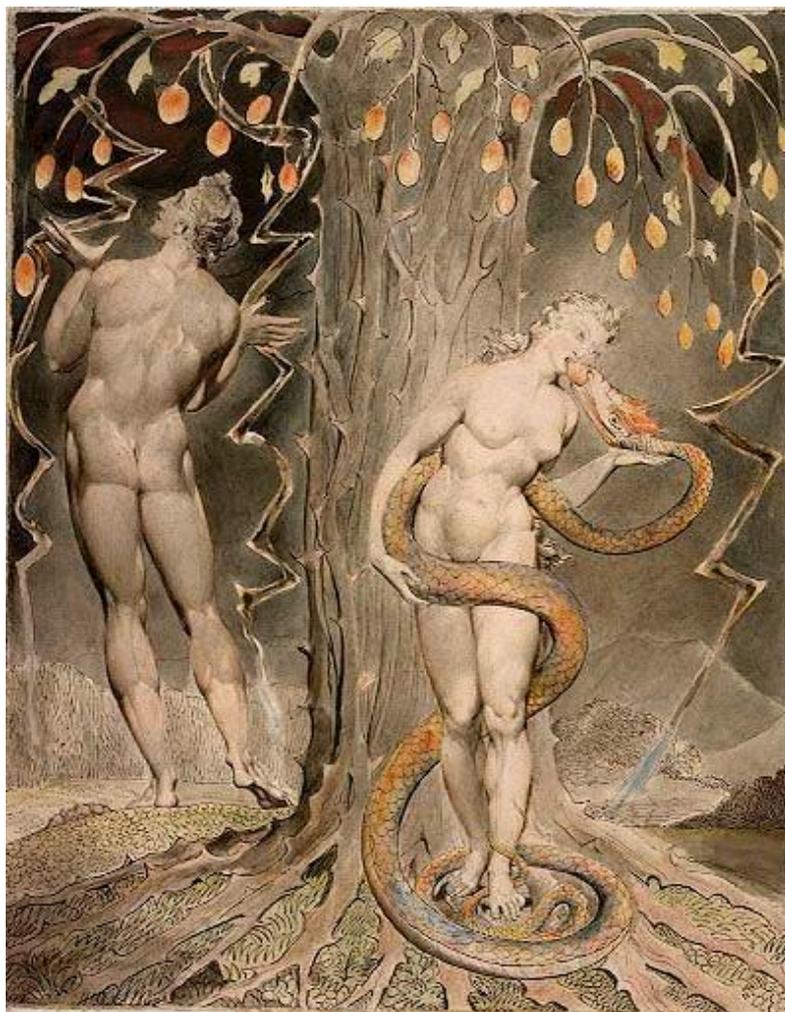
M. S. Merianová: Kajman okuliarnatý a Falošný koralovec *Anilius Scytalea* (ilustrácia z *Metamorphosis insectorum Surinamensium II.*, 1719)

L. Chéron: Áronova palica zmenená na hada pred faraómom (červená krieda s hnedo-šedým lavírovaním, 1660-1725)

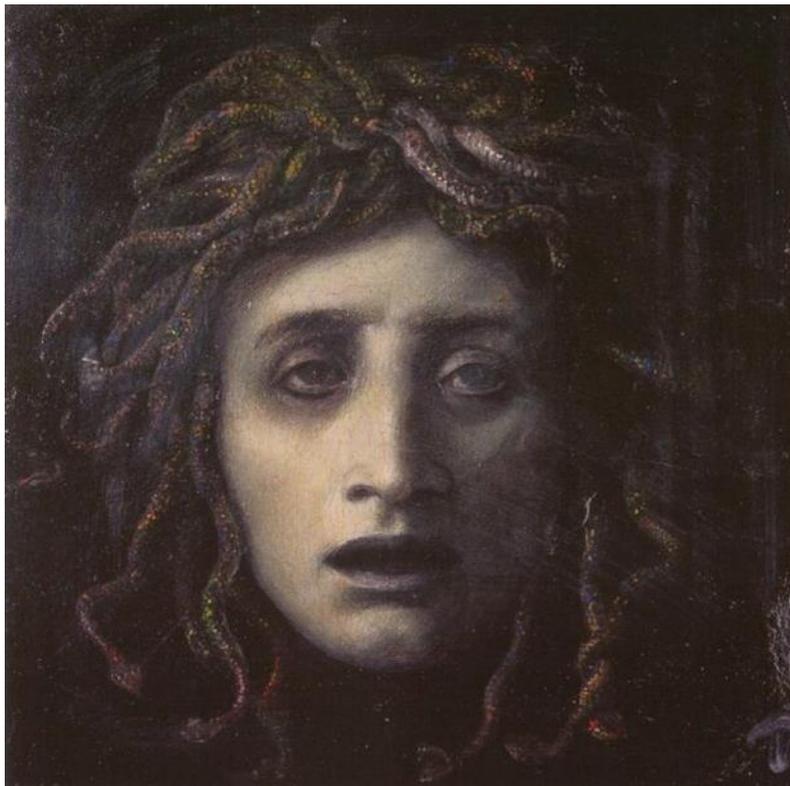
J. Doyl Penrose: Trest Lokiho (ilustrácia)

W. Blake: Pokušenie a pád Evy (ilustrácia k Miltonovmu Stratenému raju, 1808)

J. H. Füssli: Jazdec napadnutý obrím hadom (1800)

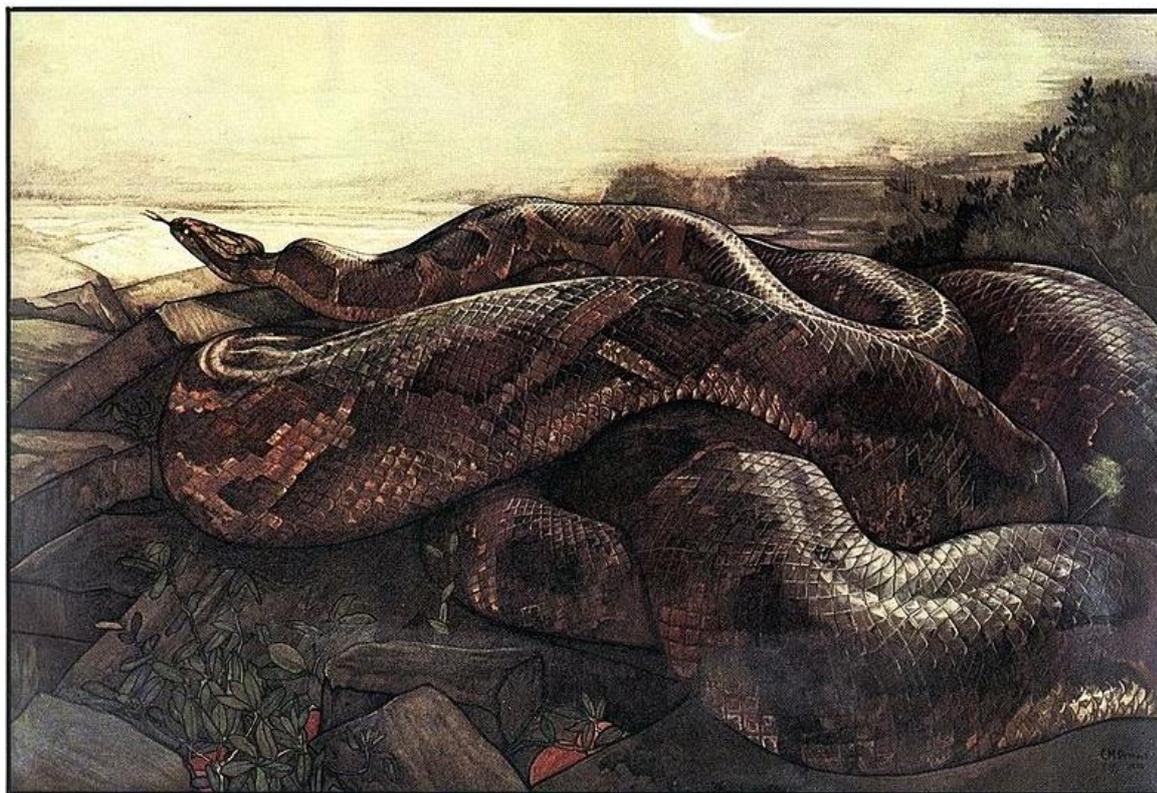
A. Böcklin: Medúza (1878)

P. Serusier: Jedáci hadov (1894)

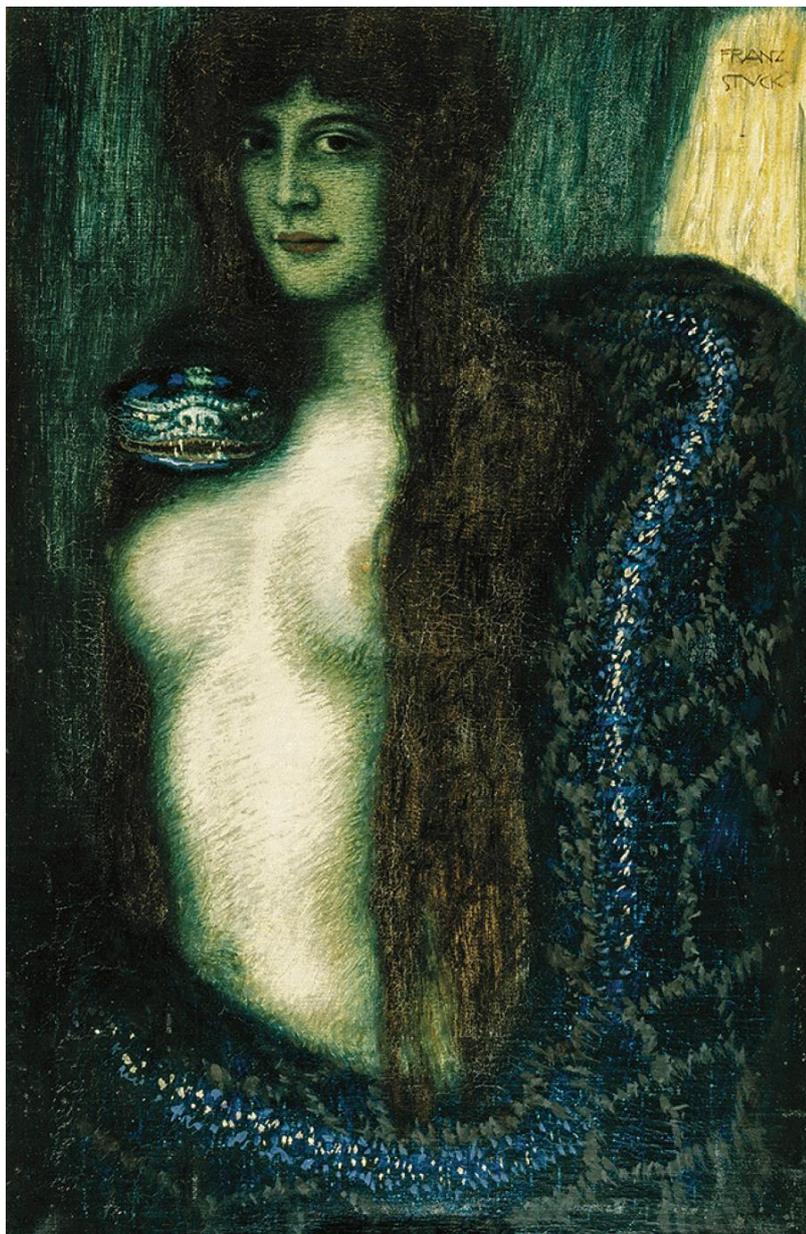
H. Rousseau: Zaklínačka hadov (1907)

E. J. Detmold: Pytón Kaa (ilustrácia ku Kiplingovej Knihe džungle, 1908)

Utagawa Kuniyoshi: Scéna z cyklu Suikoden (19.st.)

F. von Stuck: Hriech (1908)

M. Primačenko: Had (1959)

*had Áresov – pozri *dračia siatba, Iason, Kadmos*

Iason a Aresov had (antická keramika)

*had bronzový - *bronzový had*

*had dúhový/Had Dúha - *Ungud*

*had kozmický - *kozmickej had/nebeský had*

*had lietajúci - *lietajúci had*

*had ohnivý - *ohnivý had*

*had okrídlený - 1.jedna z podôb *diabla, draka*

2.*Quetzalkoatl*

*had rajskej - *rajskej had*

*had rohatý - *rohatý had*

*Had sveta - *Jörmungand*

*had vodný - *vodný had*

Hadad - *aramejský* názov pre babylonského boha búrky *Adada*; pozri *Baal* (Jordan); *Aramejci*; *bohovia búrky*

Jordan: sýrsky a fenický boh búrky; odvodený z akkadského *Adada*; počas helenistického obdobia uctievaný v *Hierapolise* a Ptolemai; jeho sýrskou manželkou bola *Atargasis*, ktorá však v *Hierapoilise* zatienila jeho kult; dva razy do roka sa na počesť oboch božstiev konali procesie; podľa židovského historika Josepha Flavia bol Hadad uctievaný v 8.-9.st.pr.Kr. tiež v *Damasku*; v 3.st.pr.Kr. sa jeho kult rozšíril tiež do Egypta; v gréckej mytológii sa jeho manželkou stala *Héra*

www: Hadad v Akkadu a *Iškur* v Sumeru sú aramejské mená bohov búrky babylonsko-asýrskeho panteónu; akkadský Hadad je funkciou a názvom príbuzný so severozápadným semitským Hadadom; akkadský Hadad je tiež známy ako Ramman – „Hromovládca“ analogický s aramejským Rimóna; Ramman bol nesprávne bádateľmi identifikovaný ako nezávislé babylonské božstvo a až neskoršie identifikovaný ako amorejský Hadad; meno sumerského *Iškura* sa objavuje v zozname bohov z babylonského *Šuruppaku* (dnešná Fára); mal však oveľa menší význam ako akkadský Hadad, pravdepodobne preto, že búrka a dážď sú v južnej Babylonii vzácné a poľnohospodárstvo tu závisí na zavlažovaní; tiež bohovia Enlil a Ninurta zatienili charakteristiku *Iškura* a ten sa potom objavuje iba ako ich pomocník alebo spoločník; pri bohu Enki, ktorý strážil tzv. me (božské zákony), bol *Iškura* poverený dohľadom nad vesmírom; v jednej z litánií je *Iškur* opakovane oslovovaný ako „veľký žiarivý býk, ktorého meno je nebo“; tiež bol titulovaný ako syn sumerského *Ana*, dvojča Enkiho, pán hojnosti, pán, ktorý jazdí na búrke, lev neba; v iných textoch vystupuje Hadad/*Iškur* ako syn boh mesiaca *Nanna*, brat *Utu/Šamaša* a *Innany/Ištary*; tiež je občas synom Enlila; na začiatku Sumeru a podľa neskorších asýrskych textov Hadad/*Iškur* mali za manželku babylonsko-akkadskú bohyňu *Šala*, bohyňu obilia, prírodných živlov a vojny, ktorá je tiež niekedy spájaná s *Daganom*; *Šala* bola tiež v raných textoch nazývaná *Gubarra*; synom *Iškura* a *Šaly* bol boh ohňa *Girra* (v Akkadu *Gerry*); centrom kultu Hadada/*Iškura* bola *Karkara* v južnej Babylonii; kult praktikovaný formou litánií, chrámových piesní, zaklínadiel a ďakovných nápisov; Hadad/*Iškur* zobrazovaný v prilbe s rohami a s kopijou; pochmúrne aspekty božstva celkom prevažujú; nakoľko existovalo spojenie Hadada/*Iškura* s bohom slnka *Šamašom*, vzhľadom na prírodné aspekty oboch božstiev mu dávalo niektoré vlastnosti slnečného božstva; kombinácia *Šamaša* a *Hadada* sa odrazila v orákulu a veštení obecné; ich bežné tituly sú *Bele Biria* – „Páni veštenia“

hádanka - pozri *rébus, anagram, borovica, chryzantéma* (Biedermann); *hra; kráľovná zo Sáby*

hádanka Samsonova - *Samsonova hádanka*

Hadbavného slovník - *Kamadulský slovník*

hadec/serpentín - z lat. *serpens* – „had“

-stredne tvrdý, zelený, sivozelený až sivočierny *kameň*; niektoré druhy sú žilkované škvrnité, veľmi vzácna je žltá odroda; dobre sa dá opracovávať, brúsiť a leštiť; vyhovuje sochám menších rozmerov; hadec je materskou horninou *českého granátu*

http://en.wikipedia.org/wiki/Serpentine_group

<http://de.wikipedia.org/wiki/Serpentengruppe>

Serpentín

Misa zo serpentínu vykladaná zlatom
Maska zo serpentínu (Teotihuacán)

